

Justitiedepartementet
Dnr Ju2011/8676/L1
Enheten för fastighetsrätt och associationsrätt
ju.L1@justice.ministry.se

SYNPUNKTER PÅ EU-KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL REVISORSFÖRORDNING OCH ÄNDRINGAR I REVISORSDIREKTIVET

Kollegiet för svensk bolagsstyrning ("**Kollegiet**") har av Justitiedepartementet beretts möjlighet att lämna synpunkter på EU-kommissionens förslag till revisorer och revision. Det nya regelpaketet innehåller dels förslag till ett ändrat direktiv, KOM(2011) 778, ("**Direktivförslaget**"), dels en ny förordning, KOM(2011) 779 ("**Förordningsförslaget**").

Kollegiet har begränsat sina synpunkter till förslag som rör noterade bolag, se förslaget till ny artikel 1.2.d i Direktivförslaget ("a. företag som omfattas av lagstiftningen i en medlemsstat och vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad i någon medlemsstat..."). Kommissionens förslag avseende dessa bolag återfinns i Förordningsförslaget.

Kollegiet har vidare begränsat sitt yttrande till två frågor, dels huruvida ett genomförande av Förordningsförslaget skulle påverka den svenska bolagsstyrningsmodellen, dels om det finns ett behov av de föreslagna reglerna. I övrigt instämmer Kollegiet i de kritiska synpunkter som lämnas av Svenskt Näringsliv.

1 Revisorernas roll i den svenska bolagsstyrningsmodellen

I den svenska bolagsstyrningsmodellen är revisorn ett organ utsett av bolagsstämman för att på ägarnas uppdrag med återrapportering till ägarna, kontrollera ledningens - styrelsens och verkställande direktörens - förvaltning av bolaget samt bolagets redovisning. Den revision och rapportering som tillgodoser ägarnas behov av ökad tilltro till den finansiella rapporteringen tillgodoser också andra bolagsintressenters intressen. Utöver det har, genom lagstiftning och annan reglering, revisorerna ålagts en särskild rapporteringsskyldighet till det allmänna i vissa frågor.

Utgångspunkten i Förordningsförslaget är dock en helt annan. Enligt recital (1) har revisorerna "anförtrots uppdraget ... i syfte att öka allmänhetens förtroende" för det reviderade bolaget, vilket innebär att revisorerna "fullgör en särskilt viktig samhällelig uppgift". Med denna utgångspunkt är revisorerna inte längre ägarnas, utan samhällets representant, vilket är en mycket långtgående förändring. Dessutom anges i recital (7) att revisorerna "är avsedda att fungera som en lagstadgad garanti för investerare, långgivare och affärsmotparter som har en andel eller ett affärsintresse" i det reviderade bolaget.

Någon analys av denna långtgående förändring genomförs över huvud taget inte. Av Kommissionen En sådan analys bör ha sin utgångspunkt i ägarrollen. En konsekvens av Förordningsförslaget är att ägarnas engagemang och ansvar för bolaget riskerar att urvattnas. Revisorerna kommer mot bakgrund av den förändrade rollen att få ett väsentligt utökat ansvar, och kommer att vara ett givet ansvarssubjekt vid varje konstaterad felaktighet i redovisningen eller om det reviderade bolaget hamnar i ekonomiska svårigheter. Detta riskerar också att leda till ett minskat ansvar för styrelse och ledningar i företagen. Dessutom kan statens ökade inblandning i utseendet och kontrollen av revisorerna innebära att det allmänna får ta på sig ansvaret för misslyckanden. EUs övervakningsmyndigheter ska till exempel enligt Artikel 32.10 i Förordningsförslaget ange vilka kriterier som ska styra det reviderade bolagets urval av revisorer. Valet av revisorer bör enligt Kollegiet vara ägarnas ansvar.

En annan förändring av bolagsstyrningsmodellen är förslagen när det gäller revisionskommittén. I artikel 31.1 andra stycket i Förordningsförslaget föreslås att i revisionskommittén ska minst en ledamot ha revisionskompetens och ytterligare minst en ledamot ha redovisnings- och/eller revisionskompetens. Detta är ett utökat krav jämfört med idag - enligt 49a § aktiebolagslagen (2005:551) ska minst en ledamot ha redovisnings- eller revisionskompetens. Eftersom revisionsutskottet utgörs av styrelseledamöter, blir därför detta ett krav på styrelsens sammansättning (detsamma gäller i de fall hela styrelsen utgör revisionsutskottets uppgifter).

Kollegiet är ytterst tveksam redan till den nuvarande aktiebolagsrättsliga regeln, eftersom en styrelse i ett svenskt aktiebolag har ett gemensamt ansvar för styrelsens beslut. Att särskilt peka ut viss eller vissa ledamöter kan leda till ett ökat ansvar för dessa ledamöter (och minskat ansvar för övriga ledamöter) i de aktuella frågorna, vilket står i strid med svensk bolagsrättslig tradition. Den modell som bör användas är istället att ange att styrelsen som helhet ska besitta erforderlig kompetens när det gäller dessa frågor.

Dessutom begränsar regeln ägarnas frihetsgrader när det gäller styrelsens sammansättning, inte minst när det gäller andra viktiga kriterier, såsom exempelvis mångfald och bredd. Vilka krav som ska ställas på en enskild styrelse varierar från bolag till bolag, och beror på bolagets verksamhet, komplexitet, storlek m.m. Det finns ingen som helst analys från Kommissionen huruvida en ytterligare ledamot med redovisnings- eller revisionskompetens i styrelsen skulle vara till gagn för bolaget, dess ägare och samhället i övrigt.

2 Behov av reglering kontra dess kostnader

Förordningsförslaget med alla dess nya krav både på de reviderade bolagen och revisorerna kommer att innebära en omfattande kostnadsökning för de noterade bolagen. Kommissionen har inte utrett storleken av dessa kostnader. Inte heller har man visat att de förändrade reglerna skulle skapa värden i bolagen eller i samhället som motiverade dem. Kollegiet kan i materialet från Kommissionen inte hitta något stöd för behovet av den omfattande regelförändring som föreslås införas för de noterade bolagen i Europa. Problembeskrivningen hänför sig till den finansiella sektorn.

Mot bakgrund av ovanstående avvisar Kollegiet Förordningsförslaget i dess helhet. Förslaget bör återsändas till Kommissionen för att kompletteras med en genomarbetad konsekvens- och kostnadsanalys.

Stockholm 2012-01-20

Kollegiet för svensk bolagsstyrning

Hans Dalborg
Ordförande

Björn Kristiansson
Verkställande ledamot